

Jetske Bouma, milieu – en gedragseconoom

Loopbaan in het kort

2020- heden	Programmaleider, Planbureau voor de Leefomgeving (PBL)
2019	Waarnemend sectorhoofd, Planbureau voor de Leefomgeving (PBL)
2014- 2018	Senior onderzoeker, Planbureau voor de Leefomgeving (PBL)
2007- 2014	Senior onderzoeker en clusterleider Milieubeleid, Instituut voor Milieuvraagstukken (IVM), Vrije Universiteit Amsterdam
2005- 2007	Gedeelde aanstelling als onderzoeker bij het International Water Management Institute (IWMI), India en Tilburg Universiteit
2002- 2005	Onderzoeker (Associate expert- resource economist) bij IWMI, India
1998- 2002	Beleidsadviseur, Rijksinstituut voor Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA), Ministerie van Verkeer en Waterstaat
1996- 1997	Onderzoeker, Landelijk Hogeschool & Universitair Milieu Platform

Opleiding

2008	Promotie Milieu economie, Tilburg Universiteit (<i>Voluntary cooperation in the provisioning of a public good</i>)
1996	MSc Economie, Universiteit van Amsterdam

Naast vakken, cursussen en trainingen bij o.a London School of Economics, Tinbergen Instituut, Beijer Institute for Ecological Economics, @Samhoud en anderen.

Nevenfuncties

2025	Lid van de wetenschappelijke werkgroep van het Nationaal Burgerbeeraad klimaatbeleid
2024- heden	Lid van de beoordelingscommissie van het investeringsfonds Duurzame Landbouw van het Nationaal Groenfonds
2022- heden	Lid van de beleidsevaluatiecommissie van de ministeries van Landbouw, Natuur & Voedsel (LNV) en Economisch zaken en Klimaat (EZK)
2021	Lid van de adviescommissie o.l.v. A. Brenninkmeijer over de inzet van burgerfora rond het klimaatbeleid

Werkervaring

2014- heden: Programmaleider, waarnemend sectorhoofd en senior onderzoeker bij het Planbureau voor de Leefomgeving

Bij het PBL is Jetske programmaleider bij de sector Integrale Beleidsanalyse Leefomgeving (IBL, voorheen de sector Duurzame Ontwikkeling). Zij leidt het meerjarige, interdisciplinaire programma over de rol van overheden in Maatschappelijke transformatieprocessen. Eerder leidde zij projecten zoals de Balans voor de Leefomgeving, Betrokken Burgers en Wat beweegt boeren. Haar onderzoek richt zich op de vormgeving en evaluatie van leefomgevingsbeleid, met een focus op verduurzaming en gedrag.

Het meerjarige programma waar Jetske programmaleider van is richt zich op wat overheden kunnen doen om consumptie en productiesystemen te verduurzamen, en hoe we de beleidsadvies rond transformatiegericht beleid kunnen verbeteren. Het programma werkt nauw samen met verschillende universiteiten en diverse overheden.

In 2019 was Jetske waarnemend sectorhoofd voor de sector Duurzame Ontwikkeling. Eerder leidde Jetske het werk rond 'Inclusive Green Growth' voor het Ministerie van Buitenlandse Zaken, met o.a. onderzoeken naar publiek-private partnerschappen, duurzaam landgebruik en financiering van ecosysteemherstel.

2007-2014 Clusterleider en senior onderzoeker milieueconomie, Instituut voor Milieuvraagstukken, Vrije Universiteit Amsterdam

Bij het Instituut voor Milieuvraagstukken was Jetske verantwoordelijk voor diverse internationale onderzoeksprojecten, deed zij acquisitie, begeleidde studenten en gaf onderwijs. Zij was onder meer projectleider van het Europees gefinancierde Geobene project over de waarde van (Global Earth Observation) informatie, het LiveDiverse-project over biodiversiteitsbescherming en armoedebestrijding, het Combioserve-project over Co-management van natuurgebieden in Latijns-Amerika en het Whater-project over regenwateropvang en beheer in Afrika. Ook leidde ze het NWO project 'Innovatieve financieringsmechanismen voor milieubeheer in Nederland' naast diverse projecten voor de verschillende Nederlandse ministeries. Vanaf 2009 was ze clusterleider beleidsinstrumentatie Milieubeleid.

2002- 2007 Gedeelde aanstelling als onderzoeker bij het International Water Management Institute (IWMI), India en Tilburg Universiteit

Bij IWMI combineerde Jetske haar promotieonderzoek naar de voorwaarden voor effectief waterbeheer op gemeenschapsniveau met werk voor projecten zoals het door de FAO gefinancierde project over veeteelt in semi-aride gebieden, het door de ADB gefinancierde project over pro-poor irrigatiebeheer en de Comprehensive assessment rainfed agriculture

1998- 2002 Beleidsadviseur bij het Rijksinstituut voor Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA), Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Bij RIZA was Jetske onder meer projectleider van het interdepartementale project over de organisatie van de Nederlandse waterketen, secretaris van de interdepartementale werkgroep financiering van het Nederlandse waterbeheer en projectleider van verschillende projecten rond de organisatie en financiering van het waterbeheer. Zij vertegenwoordigde Nederland in de Europese expertgroep van water economen rond de EU-kaderrichtlijn water, en was van 2000-2002 deels bij het hoofdkantoor van Rijkswaterstaat gedetacheerd.

PhD en post-doc projecten

Co-promotor, 'Enhancing food system sustainability: policy options for influencing consumer demand', (Ziaoxin Liu) met prof. dr Carolyn Fischer, School of Business and Economics, Vrije Universiteit Amsterdam (2018-2025)

Lid van de promotiecommissie 'Mitigating greenhouse gas emissions on Dutch dairy farms - integrated evidence from behavioural and efficiency models'(Scarlett Wang) met prof. A. Oude Lansink, Business economics, Wageningen Universiteit (verdediging 3 april 2024)

Co-promotor, 'Assessing policy interventions targeted at behavioural change: a behavioural-experimental approach' (Mirthe Boomsma) met prof. dr Daan van Soest, Tilburg Sustainability Centre, Tilburg Universiteit (2016-2020- verdediging 8 September 2021)

Co-promotor, 'Collective contracts for agri-environmental conservation' (Majelle Verbraak) met prof. dr Roy Brouwer, Instituut voor Milieuvraagstukken (IVM), Vrije Universiteit Amsterdam (2014-2018).

Co-promotor, 'Behaving Sociably. Sharing and Cooperation among Contemporary Punan Tubu in North Kalimantan, Indonesia' (Tezza Napitulu) met Prof dr. Vicki Reyes-Garcia, Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals (ICTA), Universidad Autonoma de Barcelona (2012-2017- verdediging 18 July 2017)

Lid van de promotiecommissie van Marie Ferre 'Sustainable management of cultivated organic soils in Switzerland - Economic and policy analysis', promotor prof dr Stefanie Engel, Institute for Environmental Decisions (IED), ETH Zürich (verdediging 13 June 2017)

Supervisor en initiator van het NWO post-doc project 'Consumer coalitions for direct biodiversity conservation payments' (Dominick Hauck), Instituut voor Milieuvraagstukken (IVM), Vrije Universiteit Amsterdam (2013-2015)

Lezingen, begeleidingscommissies, overige (2014- heden)

2021- 2024	Workshop discussienotitie nationaal burgerberaad klimaatbeleid, Panellid SER panel burgerfora klimaatbeleid, Panellid webinar Nationaal Klimaat Platform burgerbetrokkenheid bij klimaatbeleid, The pensant minister Rob Jetten burgerbetrokkenheid bij klimaatbeleid, lunchlezingen bij ministeries van EZK, IenW, LNV, lezingen over burgerbetrokkenheid bij diverse universiteiten, panellid WUR panel burgerbetrokkenheid, uitzending EenVandaag
2019- 2023	Projectleider WOT onderzoek producenten-en consumentengedrag, deelname Werkatelier Toekomst Landelijk Gebied, presentaties en organisatie sessies over voedselbeleid irt eiwittransitie bij LNV, WUR, EAERE, presentaties rond natuurinclusieve landbouw bij Deltaplan Biodiversiteit, Rabobank, workshop over landbouwbeleid met ministerie LNV, Boeren voor Natuur, LTO, Hogeschool Larenstein, LNV begeleidingscommissie evaluatie van het PAS stelsel, Klankbordgroep Taskforce Verdienmodellen kringlooplandbouw, presentaties gedragsonderzoek bij ministeries, SCP.
2019	Part-time gedetacheerd bij vaste Kamercommissie Landbouw & voedsel
2014-2017	Vice-voorzitter, Ondernemingsraad Planbureau voor de Leefomgeving
2014-2019	Presentaties en workshops bij ministerie van Buitenlandse Zaken over publiek-private partnerschappen, presentaties op terugkomdag Nederlandse ambassades, presentaties bij de FAO, Worldbank, Green Growth Institute
- Gastcolleges over gedrag in relatie tot leefomgevingsbeleid (VU, WUR, UVA), presentaties op wetenschappelijke conferenties (EAERE- Europese milieueconomen, EAAE landbouweconomen, REECAP gedragseconomen, BIOECON milieueconomen), reviewer voor tijdschriften

Publicaties

PBL beleidsstudies

- Bouma, J.A. (2024). *Discussienotitie inhoudelijke voorbereiding burgerforum klimaatbeleid*. Notitie geschreven in het kader van Kennis aan Tafel. Den Haag: PBL.
- Bouma, J.A., De Hollander, G., Van Doren, D., Martens, A (2023) *Betrokken burgers-Onmisbaar voor een toekomstbestendige leefomgeving*, Den Haag: PBL.
- Vries, de R. & Bouma, J. (2023), *Burgerbetrokkenheid bij RES-besluitvorming*, Den Haag:PBL.
- Bouma, J.A., Boot, P., Bredenoord, H., Dietz, F., ...Sanders, M., (2020). *Burger in zicht, overheid aan zet: Balans van de Leefomgeving 2020*. Den Haag: PBL.
- Bouma, J.A., De Vries, R (2020). *Maatschappelijke betrokkenheid bij de leefomgeving. Achtergrondrapport bij de Balans voor de Leefomgeving 2020*. Den Haag: PBL.
- Bouma, J. A., Koetse, M., & Brandsma, J. (2020). *Natuurinclusieve landbouw: Wat beweegt boeren?: Het effect van financiële prikkels en gedragsfactoren op investeringsbereidheid van boeren.*, Den Haag: PBL.
- Bouma, J.A. en Oosterhuis, F. (2019) *Publieke belangen en de herziening van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) in Nederland*. Een welvaartstheoretisch perspectief. Den Haag: PBL.
- Bouma, J.A., Koetse, M., Polman, N. (2019). *Financieringsbehoefte natuurinclusieve landbouw- beschrijvende analyse vragenlijst*. Den Haag: PBL.
- Bouma, J.A., Berkhout, E., Vink, M. (2017) *Global partnerships for inclusive, sustainable agricultural development- Using partnerships to achieve sustainable development goals*, Den Haag: PBL.
- PBL (2017) *People and the Earth- International cooperation for the Sustainable Development Goals in 23 infographics*, Den Haag: PBL.
- Kalkuhl, M., Fernandez, B., Schwerhoff, G., Jakob, M., Hahnen, M., Creutzig, F., Bouma, J.A., van der Esch, S. (2017). *Land Taxes as Fiscal Instruments to Promote Sustainable Development*, Policy brief, Mercator Institute for the Global Commons and Climate Change & Den Haag: PBL.
- Malan, M., Berkhout, B., Bouma, J. (2016). *The impact of taxes and subsidies on crop yields: Agricultural price distortions in Africa*. Den Haag: PBL.
- Sewell, A., Bouma, J.A., Esch, S. van der (2016). *Scaling up investments in Ecosystem Restoration. The key issues: financing and coordination*. Bilthoven: PBL
- Bouma, J.A., Koetse, M (2016). *De betalingsbereidheid van burgers voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer*, Bilthoven: PBL
- Bouma, J.A., Berkhout, E. (2015). *Public-private partnerships in development cooperation- Potential and pitfalls for inclusive green growth*, Bilthoven: PBL
- Bouma, J.A., Berkhout, E (2015). *Inclusive Green Growth- A reflection on the meaning and implications*, Bilthoven: PBL
- Oosterhuis, F., Bouma, J.A, Hanemaaijer, A. (2013). *The rebound effect in resource efficiency* (in Dutch). *IVM rapport R13-03*, Institute for Environmental Studies, VU University.

Peer reviewed (internationaal)

- Onwezen, M., Nassar, G., Bouma, J.A. (2025). Change meats resistance: Systematic literature review on consumer resistance towards the protein transition, *Annual Review of Food Science and Technology*, Volume 16
- Koetse, M. J., & Bouma, J. A. (2022). Incentivizing a regime change in Dutch agriculture. *Environmental Innovation and Societal Transitions*, 44, 265-282.
- Ansink, E., Koetse, M., Bouma, J., Hauck, D., & van Soest, D. (2022). Crowdfunding conservation (and other public goods). *Journal of the Association of Environmental and Resource Economists*, 9(3), 565-602.
- Bouma, J.A. (2021). Evaluating environmental policy: the use and usefulness of experiments. *Journal of Environmental Economics and Policy*, 1-13

Vervolg peer reviewed (internationaal)

- Napitulu, L., Bouma, J., Graam, S., Reyes-Garcia, V. (2020). Can development programs shape cooperation? *Human nature* 31 (2): 174-195
- Bouma, J.A., Nguyen, B., Van Der Heijden, E., Dijk, J. (2020) Analysing group contract design using a threshold public good experiment, *European Review of Agricultural Economics* 47(3), 1250-1275
- Bouma, J.A., Koetse, M. (2019). Mind the gap: Stated versus revealed donations and the differential role of behavioral factors, *Land Economics*, 95(2):225-245
- Bouma, J.A., Verbraak, M., Dietz, F., Brouwer, R. (2018) Policy mix: mess or merit?, *Journal of Environmental Economics and Policy*, DOI: [10.1080/21606544.2018.1494636](https://doi.org/10.1080/21606544.2018.1494636)
- Napitupulu, T., Bouma, J.A., Reyes-Garcia, V. (2018). The Things We Share: Sharing in Daily Life and Experimental Settings Among Punan Tubu, Indonesian Borneo, *Ecological Economics* 152: 88-97
- Berkhout, E., Bouma, J., Terzidis, N., & Voors, M. (2018). Supporting local institutions for inclusive green growth: Developing an Evidence Gap Map. *NJAS-Wageningen J.of Life Sciences*, 84, 51-71.
- Ansink, E., Tesfaye, A., Bouma, J., & Brouwer, R. (2017). Cooperation in watershed management: A field experiment on location, trust, and enforcement. *Resource and Energy Economics*, 50, 91-104.
- Tarfasa, S., Brouwer, R., Sheremet, O., & Bouma, J. (2017). Informing water harvesting technology contract design using choice experiments. *Water Res.Res.*53(10), 8211-8225.
- Bouma, J., Reyes-García, V., Huanca, T., & Arrazola, S. (2017). Understanding conditions for co-management: A framed field experiment amongst the Tsimane', Bolivia. *Ecological Economics*, 141, 32-42.
- Bouma, J.A., Hegde, S., Lasage, R. (2016). Assessing the returns to water harvesting: a meta-analysis, *Agricultural Water Management* 163: 100-109.
- Hauck, D., Ansink, E., Bouma, J.A., Van Soest, D. (2014). Social Network Effects and Green Consumerism, *Tinbergen Institute Discussion Paper TI-2014-150*, Amsterdam
- Bouma, J., Joy, K., Paranjape, S., Ansink, E. (2014). The influence of legitimacy perceptions on cooperation- a framed field experiment, *World development* 57:127-137
- Bouma, J. Ansink, E., (2013) The role of legitimacy perceptions in self-restricted resource use: A framed field experiment, *Forest Policy and Economics* 37: 84-93
- Ansink, E., Bouma, J., (2013) Effective support for community resource management, *Forest Policy and Economics* 37: 94-103
- Bouma, J.A., Kuik, O. , Dekker, A. (2011) Assessing the Value of Earth Observation for Managing the Great Barrier Reef. *Sci.of the Total Environment* 409: 4497-4503
- Bouma, J.A., Biggs, T.W., Bouwer, L.M (2011), The downstream externalities of harvesting rainwater in semi-arid watersheds: an Indian case study. *Agricultural Water Manag.*98: 1162-1170
- Bouma, J.A., Van der Woerd, H., Kuik, O. (2009), Assessing the value of information for water quality management in the North Sea. *Journal of Environmental Management* 90 (2): 1280-88
- Bouma, J.A., Bulte, E.H. and Van Soest, D.P. (2008). Trust and cooperation – Social capital and community resource management. *J. of Environ. Economics & Manag.*56: 155-166,
- Fritz, S., Scholes, R., Obersteiner, M., Bouma, J.,Reyers, B. (2008). A conceptual framework for assessing the benefits of a Global Earth Observation System of Systems. *IEEE Systems* 2(3): 338-48.
- Bouma, J.A, Van Soest, D.P., Bulte, E.H. (2007). How sustainable is participatory watershed development in India? *Agricultural Economics*, 36, 13-22.
- Bouma, J.A. and Scott, C.A. (2006). The possibilities for dryland crop yield improvement in India's semi-arid regions – observations from the field. *IWMI Comprehensive Assessment discussion paper 3*, IWMI: Colombo.
- Puskur, R., Bouma, J.A. and Scott, C. (2004), Sustainable livestock production in semi-arid watersheds, *Economic and Political Weekly*, 39(31), 3477-3483.

Peer reviewed (nationaal)

- Bouma, J.A. (2024) Beleidseconomen weten wat transitiefalen is, maar doen er te weinig mee, *ESB*, 6 maart 2024
- Bouma, J.A., De Hollander, A.E.M., De Vries, R. (2023) Serieus omgaan met weerstand en kwaliteit participatie zijn cruciaal. *RO-magazine* 41: 19-21
- Bouma, J.A., De Hollander, A.E.M (2023). Alleen participatie is niet voldoende voor betrekken burgers. *Tijdschrift Milieu* 2023-4: 26-28
- Weessies, N., Bouma, J.A., Van der Lippe, T., Porsius, J. (2023) Verschillen in houding ten aanzien van milieu en klimaat in Nederland, *Tijdschrift voor Beleid en Maatschappij* 2023 (50): 143-165
- Bouma, J.A. (2021). Breng burger in beweging. *Binnenlands Bestuur*, week 6, 20-22
- Bouma, J.A., Oosterhuis, F.H., Koetse, M. (2020). Gerichte inzet EU-gelden nodig voor vergroening landbouw. *Economische Statistische Berichten* (4791s)
- Bouma, J., Ansink, E., & Koetse, M. (2018). Wat te verwachten van de energieke samenleving?. *Milieu*, 24(4), 42-45.
- Bouma, J.A., Hauck, D., Koetse, M., Ansink, E., Van Soest, D. (2016). Alternatieve financieringsmechanismen voor natuurbeheer. *Landschap* 33 (1): 70-72
- Bouma, J.A., Ruijs, A., Van Egmond, P. (2015). Deregulering en natuurbeleid. *ESB* 100 (4721) november 2015:649-650
- Bouma, J.A., Dietz, F. (2013). Het belang van gedragseconomie in milieubeleid, *ESB* 98 (4672S): 21-25
- Bouma, J.A., Van Leenders, C. (2013). Biodiversiteit en Bedrijfsleven- Verkenning van een beleidsinstrumentarium, *Milieu* 8: 36-39
- Bouma J.A. (2008). Promotie: Voluntary cooperation in the provision of a semi-public good, *ESB* 93 (4531): 190

Boeken en boekhoofdstukken

- Koetse, M., Bouma, J.A. (2023). Farmer heterogeneity and the greening of agriculture - the role of behavioural and financial-economic factors. In Veronesi, M. (2023) *Behavioural economics and the environment*, Routledge: London
- Bouma, J.A., van Beukering, P. (2015, eds). *Ecosystem services: from concept to practice*. Cambridge: Cambridge University Press, 267 pp
- Bouma, J., & Van Beukering, P. (2015). Ecosystem services: From concept to practice. Chapter 1 in J. Bouma & P. Van Beukering (Eds.), *Ecosystem Services: From Concept to Practice* (pp. 3-22). Cambridge: Cambridge University Press.
- Ansink, E., & Bouma, J. (2015). Payments for ecosystem services. Chapter 9 in J. Bouma & P. Van Beukering (Eds.), *Ecosystem Services: From Concept to Practice* (pp. 183-198). Cambridge: Cambridge University Press.
- Bouma, J. (2015). Local governance of ecosystems and community co-management. Chapter 12 in J. Bouma & P. Van Beukering (Eds.), *Ecosystem Services: From Concept to Practice* (pp. 250-263). Cambridge: Cambridge University Press.
- Van Beukering, P., Papyrakis, E., Bouma, J.A., Brouwer, R (2013, eds). *Nature's Wealth- The Economics of Ecosystem Services*, Cambridge: Cambridge University Press, 423p.
- Bouma, J.A., Biodiversity, protected areas and local livelihoods (2013), Book chapter in Van Beukering et al. (eds). *Nature's Wealth- The Economics of Ecosystem Services*, Cambridge: Cambridge University Press, 423p.
- Bouma, J.A., Joy, KJ., Steyn, M. (2013), Poverty, livelihoods and the conservation of nature in biodiversity hotspots around the world. Book chapter in: *Nature's Wealth- The Economics of Ecosystem Services*, Cambridge: Cambridge University Press
- Bouma, J.A., Barron, J., Critchley, W. (2012) A Review of the Recent Literature on Water Harvesting in SSA. Book chapter in Critchley W & Gowing J, *Water Harvesting in Sub-Saharan Africa*, Earthscan.
- Bouma, J.A. (2008). *Voluntary cooperation in the provision of a semi-public good- Community-based soil and water conservation in semi-arid India*. CentER Dissertation series 207, CentER graduate school, Tilburg University, Tilburg, 144 pp
- Bouma, J (1998), *Integrating sustainable development into university teaching of economics* (in Dutch). Utrecht: LHUMP (ISBN 90-804120-1-5), 115 pp